

Ще один досить поширений бріофіт Борівського лісництва, відповідно до доктрини знаків, використовувався з лікувальною метою, а саме зозулин льон (*Polytrichum commune*) використовувався в якості засобу, який покращував ріст волосся і надавав їм кращого кольору. Також настій трави застосовується при нирково-кам'яній хворобі, водяниці, закрепах, набряках [5].

На сьогодні мохоподібні частіше використовуються з косметологічною метою, аніж з лікувальною. З деяких видів мохів створюють косметичні засоби. Витяжки з таких рослин додають в маски, креми і скраби, щоб поліпшити тонус шкіри і зупинити процеси старіння.

Список використаних джерел

1. Бойко М. Ф. Українські назви мохоподібних. Чорноморський ботанічний журнал. 2015. Т. 11, № 2. С. 178–216.
2. Бойко М. Ф. Другий чекліст мохоподібних України. Чорноморський ботанічний журнал. 2014. № 4. С. 426–487.
3. Гапон С. В., Кононенко О. М., Гапон Ю. В. Систематична структура бріофлори Борівського лісництва Полтавського р-ну, Полтавської області // Біологія та екологія : наук. журн. Полтав. нац. пед. ун-т імені В. Г. Короленка. Полтава, 2021. Т. 7, № 2. С. 8-13.
4. Гродзінський А. М. Лікарські рослини / А. М. Гродзінський. – Київ: Українська радянська енциклопедія, 1992. – 543 с.

ЗМІСТ ЕКОЛОГІЧНОГО ВИХОВАННЯ У НАВЧАЛЬНО-ВИХОВНОМУ ПРОЦЕСІ

І. В. Коритько, С. А. Новописьменний

Полтавський національний педагогічний університет імені В. Г. Короленка

Екологічне виховання є важливою частиною морального виховання. Тому під екологічним вихованням слід розуміти єдність екологічної свідомості та поведінки життя в гармонії з природою. На формування екологічної свідомості впливають екологічні знання та переконання. Екологічне мислення формується на курсах природознавства, особливо на курсах біології.

Визначаючи сутність екологічного виховання можна виділити:

- по-перше, особливості цього процесу:

1) ступінчастий характер:

а) формування екологічних уявлень;

б) розвиток екологічної свідомості та почуттів;

в) формування переконань у необхідності екологічної діяльності;

г) вироблення навичок і звичок поведінки в природі;

д) подолання в характері учнів споживацького ставлення до природи;

- 2) тривалість;
- 3) складність;
- 4) стрибкуватість;
- 5) активність;

- по-друге: величезне значення психологічного аспекту, який включає в себе:

- 1) розвиток екологічної свідомості;
- 2) формування відповідних (природодоцільних) потреб, мотивів і установок особистості;
- 3) вироблення моральних, естетичних почуттів, навичок і звичок;
- 4) виховання стійкої волі;
- 5) формування значущих цілей екологічної діяльності.

Метою екологічного виховання є формування екологічно відповідального ставлення, яке ґрунтується на екологічній свідомості. Це передбачає дотримання етичних і правових принципів природокористування, популяризацію концепції оптимального природокористування, активне вивчення та охорону природи території.

Зміст екологічної освіти включає нормативну систему, похідну від ціннісної орієнтації. Система цінностей виводиться з розуміння унікальності природи та власної гідності. Водночас людина розглядається як частина природи, підкреслюється багатогранна цінність природи для людини при зображенні природи.

Зміст екологічної освіти засвоюється учнями в різних видах діяльності. Кожна форма організації навчального процесу стимулює в учнів різні види пізнавальної діяльності: самостійне вивчення різноманітних джерел інформації дозволяє накопичити фактичний матеріал і розкрити суть проблеми, гра формує досвід і творчі здібності до прийняття відповідних рішень, дозволяючи зробити реальний внесок у вивчення та охорону місцевих екосистем та просування цінних ідей.

Найдоцільнішим першим етапом є аналіз і перегляд сформованих у школярів екологічних ціннісних орієнтацій, інтересів і потреб. У досвіді спостережень і природоохоронної діяльності вчителі за допомогою фактів, цифр і суджень викликають в учнів емоційні відгуки, прагнуть сформувати в учнів особисте ставлення до проблем.

На етапі формування екологічної проблеми особливу роль відіграють методи стимулювання самостійної діяльності учнів. Завдання спрямовані на виявлення протиріччя у взаємодії суспільства і природи, формулювання проблем та генерування ідей щодо їх вирішення з урахуванням понять теми, що вивчається. Дискусії стимулюють освітню діяльність, яка сприяє висловленню студентами особистого ставлення до проблем, знайомству з місцевими реальними умовами навколишнього середовища та пошуку можливостей вирішення проблем.

На етапі теоретичного показу підходу до гармонійного впливу суспільства і природи вчителі звертаються до розповідей, у яких можна представити наукові основи збереження природи в широких і різноманітних зв'язках з урахуванням глобальних і регіональних факторів і місцевий рівень.

Пізнавальна діяльність стимулює моделювання екологічних ситуацій морального вибору, завдяки чому узагальнюється досвід прийняття рішень, формуються ціннісні орієнтації, розвиваються інтереси та потреби школярів. Активізується потреба у вираженні естетичних почуттів і переживань засобами творчості (картинками, оповіданнями, віршами тощо). Мистецтво дозволяє скласти багато логічних елементів знання.

Притаманний мистецтву комплексний підхід до дійсності, емоційність особливо важлива для розвитку мотивації до вивчення та охорони природи. Сюжетно-рольові ігри є засобом психологічної підготовки школярів до реальних екологічних ситуацій. Вони побудовані з урахуванням конкретних цілей предмета.

Багато методів мають універсальне значення. Кількісні експерименти (експерименти з вимірювання значень, параметрів і констант, що характеризують екологічні явища; експериментальні дослідження з екологічної техніки та технології; експерименти, що ілюструють кількісне вираження екологічних законів тощо) можуть успішно сформувати структурні елементи екологічних знань і установок, які важливі для окремих людей.

Намагаючись викликати у школярів емоційну реакцію, щоб показати, що безвідповідальна поведінка неприваблива, вчителі використовують моделювання та заохочення. Покарання - це крайній і особливий захід, що впливає на учнів. Якщо ці методи навчання використовувати на необхідних етапах навчання, враховуючи психологічну підготовку учнів, враховуючи природні умови, то вчителі можуть сформувати екологічно грамотних і всебічно освічених особистостей.

Завершуючи, екологічне виховання є важливою частиною морального виховання, і його мета - створити покоління, яке розуміє важливість збереження природи та має волю та знання, щоб бути її сторонниками і захисниками. Цей процес вимагає узгодженого зусилля вчителів, батьків та суспільства, але він є важливим для забезпечення сталого майбутнього для нашої планети.

МЕДИКО-БІОЛОГІЧНІ ОСНОВИ ТА ПРОФІЛАКТИКА СЕРЦЕВО-СУДИННИХ ЗАХВОРЮВАНЬ.

А.С. Кривошей

Полтавський національний педагогічний університет імені В.Г.Короленка

Серцево-судинні захворювання (ССЗ) є постійною глобальною проблемою охорони здоров'я, що спричиняє значну захворюваність і смертність у всьому світі. Основною метою